

מכללת הרצוג-גוש עציון
ימי עיון בתנ"ך
קיץ תשס"ט

ש"ס זר מס' 143 - אגף
הרב דניאל טרופר
משה קנאו - סניגור

Rabbi Daniel Tropper
The Struggle of Moshe to Attain Forgiveness after the Golden Calf

משה: דמות של סניגור

1. "בשעה שנתן לו הקב"ה את הלוחות היו סובלין את עצמן, כיון שירד וקרב אל המחנה וראה את העגל, פרח אות הכתב מעליהם ונמצאו כבדים על ידיו של משה"
מדרש תנחומא (ורשא) פרשת כי תשא סימן כו
 2. "כיון שסרחו ישראל אמר (משה) אם אני נותן להן-מזקיק אני אותן למצות חמורות ומחייב אני אותם מיתה לשמים שכן כתוב "לא יהיה לך אלוקים אחרים על פני". חזר לאחוריו. וראוהו הזקנים ורצו אחריו. אחז משה בראשי הלוחות והן אחזו בראשן וחזק כחו של משה יותר מכחן של שבעים זקנים שנאמר "ולכל היד החזקה". נסתכל משה בלוחות וראה הכתב שבהן שפורח וכבדו על ידי משה ונפלו מידי ונשתברו.
ילקוט שמעוני, כי תשא, שצ"ג
 3. "אמר משה: אם מניח אני את ישראל וארד אין להם תקומה לעולם, איני זז מכאן עד שאבקש עליהם רחמים, מיד התחיל מלמד עליהם סניגוריא. אמר (משה) להקב"ה: יש לי זכות ללמד עליהם, אמר לו: רבון העולם, הזכר להם כשבקשת ליתן תורה לבני עשו ולא קבלוה וישראל קבלוה שנאמר, "ויענו כל העם יחדו" וגו'. אמר הקב"ה: עברו על העשיה שנאמר, "סרו מהר מן הדרך" וגו'. אמר לו: הזכר להם כשהלכתי בשליחותך למצרים ואמרתי להם שמך, מיד האמינו והשתחוו לשמך שנאמר, "ויאמן העם מיד ויקדו וישתחוו". (שמות ד')
א"ל: עברו על השתחוויה שנאמר "וישתחוו לו".
אמר לו: הזכר לבחוריהם ששלחתים והקריבו לפניך זבחים שנאמר "וישלח את נערי בני ישראל". (שמות כד')
אמר לו: עברו על הזביחה שנאמר "ויזבחו לו".
אמר לו: הזכר להם מה שאמרת בסיני "אנכי ה' אלהיך".
אמר לו: עברו עליו שנאמר "ויאמרו אלה אלהיך".
- שמות רבה (וילנא) פרשה מב ד"ה א וידבר ה'**

4. "משה דרש קל וחומר, אמר: 'מנודא לרב מנודא לתלמיד'. אמר: כיוון שבלבו של הקב"ה (כועס) עליהם אף אני פורש מהם"
תנחומא, כי תישא כ"ז

5. "אמר לו הקבה: לא כך התניתי איתך, כשיהיו פניך כועסות – יהיו פני מרצין את פניך, וכשיהיו פני כועסות – יהיו פניך מרצין את פני"
שמות רבה (וילנא) פרשה מה ב ד"ה מה כתיב

6. "אל הקב"ה למשה: עכשיו יאמר הרב בכעס והתלמיד בכעס – ישראל מה תהא עליהם?"
תלמוד בבלי, ברכות דף סג עמוד ב